

Svet
Evropske unije

Bruselj, 20. maj 2022
(OR. fr)

9175/22

ESPACE 55

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	<i>Priprava zasedanja Sveta za konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in vesolje) 9. in 10. junija 2022</i> Odpornost in konkurenčnost vesoljskega programa Unije orientacijska razprava

V prilogi vam pošiljamo informativni dopis za splošno orientacijsko razpravo na seji Sveta za konkurenčnost (vesolje) 10 junija 2022.

**SVET ZA KONKURENČNOST – NOTRANJI TRG, INDUSTRIJA, RAZISKAVE IN
VESOLJE – 10. junij 2022**

VESOLJE

Orientacijska razprava

Odpornost in konkurenčnost vesoljskega programa EU

Ozadje

1. Svet naj bi sprejel osnutek sklepov o programu Copernicus v okviru programa Obzorje 2035, ki bo temeljil na treh stebrih: zelenem paktu, digitalnem prehodu in varnosti, da bi prispevali k odpornejši Evropi. V sklepih so predlagana priporočila in usmeritve za prihodnji program Copernicus, pri čemer je poudarjen zlasti njegov prispevek k podnebnim izzivom, vključevanje novih akterjev v vesoljsko gospodarstvo, da se dopolni vesoljska arhitektura in poveča njena odpornost, ter prispevek programa k varnostnim izzivom Unije.
2. Svet naj bi sprejel tudi osnutek sklepov o pristopu Unije k upravljanju vesoljskega prometa, ki temelji na treh stebrih: krepitvi zmogljivosti Unije za nadzor in spremljanje v vesolju, usklajevanju predpisov in standardizacije ter krepitvi vloge Unije na mednarodnem prizorišču, da bi spodbujali ta skupni pristop.

3. Komisija je februarja 2021 sprejela sporočilo o akcijskem načrtu za sinergije med civilno, obrambno in vesoljsko industrijo, v katerem se je sklicevala na svoja dva nova vodilna projekta na področju upravljanja vesoljskega prometa in varne povezljivosti. Voditelji in voditeljice držav so na srečanju v Versaillesu marca 2022 znova zlasti poudarili, da je treba več vlagati v strateške podporne zmogljivosti, kot sta kibernetika varnost in vesoljska povezljivost. Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje pa pripravljata tudi vesoljsko strategijo za varnost in obrambo.

Novi izzivi v zvezi z odpornostjo in konkurenčnostjo

4. Evropska unija je razvila globalne referenčne vesoljske programe, ki ponujajo neodvisne evropske storitve na področju opazovanja Zemlje in satelitske navigacije. Evropska komisija jih je leta 2021 vključila v vesoljski program in dodala novi komponenti: o spremljanju razmer v vesolju in vladnih sporočilih. Komisija je februarja 2022 tako predlagala nov program varne satelitske povezljivosti z nizko latenco, o katerem sedaj tečejo razprave in ki bi lahko dopolnil evropsko vesoljsko infrastrukturo. Ti programi s storitvami, ki jih zagotavljajo, znatno prispevajo k odpornosti Evropske unije, na primer z omogočanjem avtonomnejšega določanja položaja ali pridobitvijo avtonomnejših zmogljivosti nadzora, bojem proti podnebnim spremembam ali zagotavljanjem globalnega in varnega dostopa do satelitskih telekomunikacij, ki je ključnega pomena pri kriznem upravljanju. Temeljijo na konkurenčni evropski industriji na najvišji svetovni ravni.

5. Vendar je vesolje kot strateško področje za dobro delovanje evropskega gospodarstva in varnosti vse bolj sporno in preobremenjeno. Obstajata dva pristopa, ki se dopolnjujeta, in sicer ponovni zagon tekme za vesolje, ki jo financirajo vesoljske velesile, in večja participacija zasebnih akterjev, ki sledijo časovnim načrtom, dopolnjujočim ambicije teh velesil. Unija se mora v razmerju do takšnega okolja hitro opredeliti in uskladiti izzive, ki so povezani z odpornostjo in konkurenčnostjo ter jih je zato treba obravnavati kot celoto.
6. Odpornost vesoljskega programa EU je odvisna predvsem od avtonomnega, varnega in cenovno ugodnega dostopa do vesolja ter od obvladovanja vesoljskih tehnologij. Evropska vesoljska politika ne more obstajati brez avtonomnega evropskega dostopa do vesolja. Na tem področju moramo okrepiti konkurenčnost, prožnost in odzivnost. Bolj na splošno, odvisnost EU od tretjih držav pri rešitvah na področju izstrelitev, ključnih tehnologijah ali kritičnih zalogah (predelane in napredne surovine, komponente) lahko oslabi prizadevanja Unije za spodbujanje njene varnosti in neodvisnosti, s tem pa tudi stopnjo avtonomnosti sistemov Unije z globalno pokritostjo v smislu satelitske navigacije, opazovanja Zemlje in satelitskih telekomunikacij. Naša prizadevanja za tehnološko neodvisnost bi bilo okrepiti zlasti prek programa Obzorje Evropa in s pospešitvijo prizadevanj, s katerimi naj bi zagotovili dostop do kritičnih surovin, vrednostnih in dobavnih verig, ki so ključnega pomena za vesoljski program, zlasti na strateških področjih, ki so lahko izpostavljena zunanjim pritiskom. Odpornost pomeni kratkoročno zavezanost in stroške, ki jih je treba prevzeti, da ne bi Unija plačala ceno svoje odvisnosti od drugih velesil.

7. Svet naj preuči, kako bi lahko izboljšali nadzor nad vesoljsko infrastrukturo EU in njeno zaščito ter zagotovili njeno odpornost. Vesoljska infrastruktura je vse bolj izpostavljena nenamernim tveganjem, kot so trki z drugimi sateliti ali vesoljskimi odpadki in radijske motnje, pa tudi namernim grožnjam, na primer napadom v orbiti ali motnjam. Da bi bolje zaščitili vesoljsko infrastrukturo, bi lahko razvili posebne tehnologije ali koristni tovor, sprejeli varnostni, trajnostni in preventivni pristop že ob zasnovi novih vesoljskih sistemov, pa tudi med celotnim razvojem in življenjskim ciklom obstoječih komponent/sistemov vesoljskega programa, ali vključili nove tehnologije. Te dodatne naloge bodo prispevale h krepitvi konkurenčnosti evropske ponudbe na najvišji ravni.
8. Pojav novih akterjev v Evropi – Novo vesolje – je velika priložnost za konkurenčnost naše industrije in prihodnjo odpornost naših programov. Zlasti na podlagi dela Komisije v okviru pobude CASSINI bomo morali raziskati, kako lahko čim bolj izkoristimo potencial novih inovativnih tehnologij, storitev ali izdelkov in industrijskih procesov teh novih akterjev, ter jih odločno vključiti v razvoj nove infrastrukture in posodobitev obstoječe infrastrukture ali v razvoj in zagotavljanje novih storitev.

9. Vesoljski program nudi EU edinstvene in vrhunske ter zelo uspešne vesoljske zmogljivosti. Preučiti bi morali, kako lahko okrepimo njihov prispevek k varnosti in obrambi, ter oceniti potrebe in pogoje, povezane z razvojem posebnih storitev z ustreznimi modeli upravljanja, ki spoštujejo varnostne interese držav članic. Svet in visoki predstavnik sta poleg tega pristojna za odzivanje na grožnje ali napade na kritične vesoljske storitve za EU v skladu s Sklepom Sveta o skupnem ukrepu (Sklep SZVP 2021/698). Povratne informacije o izvajanju tega sklepa glede na vojno v Ukrajini so lahko podlaga za njegov razvoj, da bi izboljšali odziv Unije na vse večje grožnje in zagotovili tesno sodelovanje z državami članicami. V tem okviru moramo razmisliti o tej problematiki, da bi učinkovito prispevali k delu v zvezi z vesoljsko strategijo za varnost in obrambo.

Vprašanje

Katere ukrepe bi morale sprejeti EU in njene države članice, da bi okrepile odpornost vesoljskega programa EU in jo uskladile z izzivi na področju konkurenčnosti?
